

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Φοιτήτρια: Μπερνιδάκη Άννα

Αριθμός μητρώου : 8418

Εισηγητής Καθηγητής: Ιατράκης Γεώργιος

Ηράκλειο
Οκτώβριος 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Περίληψη.....	3
Πρόλογος.....	3
Εισαγωγή.....	4
Κεφάλαιο 1 : Γενικά για το κεφάλαιο των Α.Ε. και τη διαίρεσή του σε μετοχές.....	5
1.1 Ποια είναι η έννοια της μετοχής.....	6
1.2 Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά μιας μετοχής.....	6
1.3 Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μετόχων.....	8
1.4 Δικαιώματα των μειοψηφιών.....	10
Κεφάλαιο 2: Είδη μετοχών Ανωνύμου εταιρίας.....	14
2.1 Ονομαστικές μετοχές – Σε ποιες περιπτώσεις οι Α.Ε. υποχρεούνται να έχουν ονομαστικές μετοχές.....	15
2.2 Ανώνυμες μετοχές- Μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες.....	18
2.3 Κοινές μετοχές.....	18
2.4 Προνομιούχες μετοχές.....	19
2.5 Μετοχές επικαρπίας.....	21
2.6 Δεσμευμένες μετοχές.....	22
2.7 Αύλες μετοχές.....	23
Κεφάλαιο 3 : Αξία μετοχών Ανωνύμων εταιριών.....	26
3.1 Ονομαστική αξία.....	26
3.2 Χρηματιστηριακή ή αγοραία αξία.....	26
3.3 Πραγματική ή Εσωτερική αξία μετοχής.....	27
3.4 Λογιστική αξία.....	27
Κεφάλαιο 4: Μεταβίβαση μετοχών.....	28
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	31

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Η παρούσα εργασία αρχικά αναφέρετε γενικά για το κεφάλαιο των ανωνύμων εταιριών και τη διαίρεσή του σε μετοχές, έπειτα προσδιορίζει την έννοια της μετοχής και τα χαρακτηριστικά της ενώ στη συνέχεια αναλύονται τα δικαιώματα των μετόχων και των μειοψηφιών. Ένα άλλο ιδιαίτερο κεφάλαιο της εργασίας αποτελεί η ανάλυση των ειδών των μετοχών των ανωνύμων εταιριών ενώ στη συνέχεια γίνεται ανάλυση των ειδών των διαφόρων αξιών των μετοχών αυτών και τέλος, προσεγγίζεται ο τρόπος μεταβίβασής τους.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ:

Το συγκεκριμένο θέμα επιλέχτηκε μέσα από μια σειρά θεμάτων που ετέθηκαν υπό διερεύνηση από μέρους μου. Ο κύριος λόγος επιλογής αυτού του θέματος έγκειται στο γεγονός ότι, οι ανώνυμες εταιρίες σε αντίθεση με άλλες νομικές μορφές επιχειρήσεων, αποτελούν τον πιο ξεκαθαρισμένο, τον πιο τέλεια νομοθετημένο και κατά το δυνατό οργανωμένο τύπο επιχειρηματικής μονάδας και παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον κατά την ανάλυση των μετοχών τους.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κύριο Ιατράκη, τόσο για τις συμβουλές που μου έδωσε, όσο και για την άμεση συμβολή του στα προβλήματα που δημιουργήθηκαν κατά τη συγγραφή της εργασίας αυτής.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

Στην εργασία αυτή γίνεται μια προσπάθεια να προσεγγίσουμε την ανώνυμη εταιρία και έπειτα να σημειώσουμε την έννοια των μετοχών, τα είδη τους και τις αξίες τους καθώς και τη μεταβίβασή τους.

Η ανάλυση αυτή βασίζεται στη χρήση πολλαπλής βιβλιογραφίας, αλλά και στη χρήση διαφόρων άλλων πηγών πληροφόρησης όπως π.χ. sites από το Internet.

Μέσα από αυτή την ανάλυση εξάγονται αναγκαίες πληροφορίες που στόχο έχουν να δώσουν μια ολοκληρωμένη εικόνα των μετοχών των ανωνύμων εταιριών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΩΝ Α.Ε. ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΟΥ ΣΕ ΜΕΤΟΧΕΣ

Το μετοχικό κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρίας διαιρείται σε ίσα μερίδια, τις μετοχές. Αυτή η διαίρεση γίνεται με σκοπό του σχηματισμού μεγάλου κεφαλαίου με τη συγκέντρωση πολλών χρημάτων στην επιχείρηση.

Το μετοχικό κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρίας μπορεί να καλυφθεί με δυο τρόπους:

α) Να καλυφθεί από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο καταστατικό ως ιδρυτές και τα οποία πρέπει να είναι τουλάχιστον δύο, αφού αποτελεί και γενική αρχή το γεγονός ότι για κάθε σύμβαση θα πρέπει να συμμετέχουν τουλάχιστον δύο μέρη.

β) Να αναληφθεί από το κοινό με δημόσια εγγραφή¹.

Πιο συνηθισμένος τρόπος καταβολής στη χώρα μας είναι ο **(α)**. Και σε αυτήν την περίπτωση, εφόσον οι ιδρυτές είναι ευάριθμοι και αναφέρονται στο καταστατικό ονομαστικώς, αμελείται πολλές φορές η έκδοση των παραστατικών τίτλων των μετοχών. Πάντως, και όταν δεν εκτυπώνονται ή αργούν να εκτυπωθούν οι οριστικοί τίτλοι των μετοχών, πρέπει να εκδίδονται και να χορηγούνται στους μετόχους – ιδρυτές προσωρινοί τίτλοι. Αντίθετα, στην κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου με δημόσια εγγραφή, είναι αναγκαία η εκτύπωση των μετοχών από την αρχή.

Το κεφάλαιο των ανωνύμων εταιριών επιτρέπεται να εισφερθεί και από ένα μόνο πρόσωπο (μονοπρόσωπη Α.Ε.). Η συγκέντρωση δηλαδή όλων των μετοχών σε ένα πρόσωπο δεν είναι λόγος λύσης της ανώνυμης εταιρίας.

Το μετοχικό κεφάλαιο αποτελείται μόνο από στοιχεία ενεργητικού που μπορούν να αποτιμηθούν σε χρήμα (π.χ. ακίνητα, μετοχές, ομόλογα). Τα στοιχεία αυτά του ενεργητικού δεν μπορεί να είναι απαιτήσεις που προκύπτουν από ανάληψη υποχρέωσης εκτέλεσης εργασιών ή παροχής υπηρεσιών.

Το μετοχικό κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρίας μπορεί να καταβληθεί στην αρχή ολόκληρο ή εν μέρει, αλλά αν καταβληθεί εν μέρει, θα πρέπει το καταβεβλημένο μέρος αυτού κατά τη σύσταση της εταιρίας να είναι πάνω από 60.000€.

Το κατώτατο όριο του μετοχικού κεφαλαίου της ανώνυμης εταιρίας είναι 60.000€, ολοσχερώς καταβεβλημένο κατά τη σύστασή της. Υπάρχουν βέβαια και περιπτώσεις κατά τις οποίες ο νόμος απαιτεί μεγαλύτερο κατώτατο όριο μετοχικού κεφαλαίου για ορισμένες κατηγορίες ανωνύμων εταιριών.

¹ Το άρθρο 8^α του νόμου 2190/1920 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 του Ν.3604/2007 (Φ.Ε.Κ. 189/ Τεύχος Α / 8.8.2007) : « Η ανώνυμη εταιρία μπορεί να προσφέρει στο κοινό για την ολική ή μερική κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου, είτε του αρχικού είτε του προερχόμενου από αύξηση ή για κάλυψη εκδοθέντος ομολογιακού δανείου, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για τις δημόσιες προσφορές κινητών αξιών »

1.1. ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΟΧΗΣ

Μετοχή είναι ένας τίτλος κυριότητας της εταιρίας που τις εκδίδει. Όταν ιδρύεται μια ανώνυμη εταιρία συγκεντρώνει ένα κεφάλαιο. Το κεφάλαιο αυτό διαιρείται σε ίσα μερίδια, της μετοχές.

Ο επενδυτής, ανάλογα με το ποσό των χρημάτων που θέλει να επενδύσει μπορεί να αγοράσει ένα μέρος των μετοχών αυτών. Η μετοχή πιστοποιεί συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο μιας ανώνυμης εταιρίας και για το λόγο αυτό παρέχει στον επενδυτή δικαίωμα στα κέρδη προς διανομή της εταιρίας, στο πιθανό πλεόνασμα που προκύπτει κατά την ενδεχόμενη εκκαθάρισή της, στη λήψη αποφάσεων, στην τροποποίηση του καταστατικού της κ.ο.κ.

Η μετοχή είναι μια κινητή αξία που υπόκεινται σε διαπραγμάτευση.

1.2 ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΜΙΑΣ ΜΕΤΟΧΗΣ

Τα κύρια χαρακτηριστικά μιας μετοχής είναι :

Α) Η μετοχή είναι αξιόγραφο.

Β) Η απόδοση της μετοχής για τον επενδυτή προέρχεται από το μέρισμα που εισπράττει και από την αύξηση στην αξία της.

Γ) Η τιμή της μετοχής καθορίζεται καθημερινά στο χρηματιστήριο αξιών στο οποίο είναι εισηγμένη βάσει του νόμου της ζήτησης και της προσφοράς.

Δ) Βραχυπρόθεσμα και Μεσοπρόθεσμα η τιμή της μετοχής επηρεάζεται από διάφορους εξωγενείς παράγοντες όπως πολιτικές εξελίξεις, μεταβολές στα επιτόκια, μεταβολές στις συναλλαγματικές ισοτιμίες ακόμη και από την ψυχολογία των επενδυτών. Μακροπρόθεσμα όμως είναι κυρίως η οικονομική κατάσταση της εταιρίας και τα κέρδη ή οι ζημιές που παρουσιάζει που επηρεάζουν την τιμή της μετοχής.

Ε) Μακροπρόθεσμα οι μετοχές έχουν αποφέρει πολύ πιο υψηλές αποδόσεις από ότι έχουν αποφέρει οι επενδύσεις σε ομόλογα, ακίνητα ή στα πατροπαράδοτα καταθετικά προϊόντα. Η επένδυση σε μετοχές αρμόζει σε επενδυτές με μακροχρόνιους επενδυτικούς στόχους.

ΣΤ) Η αξία που περιλαμβάνεται στη μετοχή αποτελεί αντανάκλαση της αξίας της εταιρικής περιουσίας, ή κατά την επιγραμματική διατύπωση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, έμμεση ιδιοκτησία επί της περιουσίας της εταιρίας .

Ζ) Η ανώνυμη μετοχή Α.Ε. ενσωματώνεται σε αξιόγραφο (σε τίτλο που καλείται μετοχή), αντιστοιχεί σε σταθερό ποσοστό του κεφαλαίου της ανώνυμης εταιρίας και είναι απρόσωπη, αυτοτελής και αδιαίρετη.

Η) Η μετοχή είναι δηλωτική και όχι συστατική της μετοχικής σχέσης και των δικαιωμάτων που απορρέουν απ' αυτήν και έχει τρεις έννοιες. Σημαίνει:

- i. Κάθε ένα από τα ίσα τμήματα στα οποία διαιρείται το κεφάλαιο της Α.Ε.
- ii. Την εταιρική ιδιότητα (τη μετοχική σχέση).
- iii. Τον έγγραφο τίτλο, που ενσωματώνει την εταιρική ιδιότητα².

Θ) Η μετοχή, ως αξιόγραφο, είναι περιουσιακό αγαθό.

² Η έννομη σχέση που συνδέει καθένα από τους εταίρους με το νομικό πρόσωπο της εταιρίας, δηλαδή ο εταιρικός δεσμός εκφράζεται με τον όρο □μετοχή□. Δηλαδή, η μετοχή ενσωματώνει τη μετοχική σχέση, παριστά και αποδεικνύει την ιδιότητα του μετόχου στην ανώνυμη εταιρία, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που αποκτά κάποιος με την ανάληψη τμήματος του εταιρικού κεφαλαίου. Άρα, σε κάθε τμήμα του εταιρικού κεφαλαίου, δηλαδή σε κάθε μετοχή αντιστοιχεί μια εταιρική ιδιότητα. Η καταβολή του κεφαλαίου δημιουργεί μετοχική σχέση ανεξάρτητα από την έκδοση ή μη αντίστοιχων μετοχών. Οι μετοχές, που χορηγούνται στους μετόχους της ανώνυμης εταιρίας, χρησιμεύουν προς παράσταση και απόδειξη του δικαιώματος που ενσωματώνεται σε αυτές. Δηλαδή, η κτήση της μετοχής κατά κυριότητα προσδίδει και αποδεικνύει την ιδιότητα του κομιστή ως μετόχου, από την οποία απορρέουν τα δικαιώματά του έναντι της εταιρίας, που αναφέρονται ξεκάθαρα από το νόμο και ανάγονται στην ανάλογη συμμετοχή του στα κέρδη της Α.Ε., όπως αυτά παρουσιάζονται στον ισολογισμό της που εγκρίνεται νομίμως από τη Γενική Συνέλευση, στην ανάληψη της εισφοράς κατά την εκκαθάριση και στη συμμετοχή του στη διοίκηση της εταιρίας είτε ως μέλους του Δ.Σ., είτε ως δικαιούχου ψήφου στη Γ.Σ. των μετόχων, είτε ως εκπροσωπούντος ποσοστό της μειοψηφίας που έχει τα δικαιώματα που αναφέρονται αναλυτικά στο νόμο.

1.3 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Μόλις γίνει η σύσταση της εταιρίας, δηλαδή μόλις η ανώνυμη εταιρία αποκτήσει νομική προσωπικότητα και χωρίς να είναι απαραίτητο να εκδοθούν οι μετοχές (οι οποίες έχουν δηλωτικό χαρακτήρα και όχι συστατικό), αυτόματα δημιουργείται μια μετοχική σχέση. Η ιδιότητα όμως του μετόχου αποκτάται από την ανάληψη των μετοχών, δηλαδή από την κάλυψη ενός μέρους του μετοχικού κεφαλαίου που μπορεί να γίνει είτε κατά την ίδρυση της εταιρίας, είτε κατά την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου.

Οι μέτοχοι έχουν τα παρακάτω δικαιώματα:

α) Δικαίωμα ψήφου: Το δικαίωμα αυτό ασκείται στη Γενική Συνέλευση και παρέχεται σε όλες τις μετοχές, εκτός φυσικά στις προνομιούχες μετοχές χωρίς δικαίωμα ψήφου.

β) Δικαίωμα ελεύθερης μεταβίβασης των μετοχών

γ) Δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη της εταιρίας.

δ) Δικαίωμα συμμετοχής στο προϊόν εκκαθάρισης της εταιρίας.

ε) Δικαίωμα ίσης μεταχείρισης: Το δικαίωμα αυτό συνίσταται στην παροχή ίσων δικαιωμάτων στους κατόχους μετοχών με την ίδια αξία.

στ) Δικαίωμα πληροφόρησης σχετικά με τις υποθέσεις της εταιρίας: Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί με μια αίτηση του μετόχου (που θέλει να ασκήσει αυτό το δικαίωμα) προς το Διοικητικό Συμβούλιο πέντε μέρες τουλάχιστον πριν από κάθε Γενική Συνέλευση και οι ζητούμενες πληροφορίες πρέπει να είναι χρήσιμες για την πραγματική εκτίμηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης της Γενικής Συνέλευσης.

ζ) Δικαίωμα εξαγοράς των μετοχών τους από την ίδια την εταιρία: Οι μέτοχοι της μειοψηφίας μπορούν με μια σχετική αγωγή τους να ζητήσουν από την εταιρία την εξαγορά των μετοχών τους εφόσον υπάρχει ένας από τους παρακάτω λόγους που

δικαιολογεί την άσκηση του δικαιώματος της εξαγοράς και εφόσον από το λόγο αυτό η παραμονή τους στην εταιρία είναι ιδιαίτερα ασύμφορη:

- i. Η Γενική Συνέλευση αποφάσισε την μεταφορά της έδρας της επιχείρησης σε ένα άλλο κράτος.
- ii. Η Γενική Συνέλευση αποφάσισε κάποιους περιορισμούς όσον αφορά στην μεταβίβαση των μετοχών.
- iii. Η Γενική Συνέλευση αποφάσισε την αλλαγή του σκοπού της εταιρίας.
- iv. Κάποιοι λόγοι που ενδεχομένως να προβλέπονται από το καταστατικό της εταιρίας.

η) Δικαίωμα εξαγοράς των μετοχών τους από τον μέτοχο που κατέχει την πλειοψηφία των μετοχών της εταιρίας: Οι μέτοχοι της μειοψηφίας μπορούν με αγωγή τους να ζητήσουν την εξαγορά των μετοχών τους από τον μέτοχο που έχει αποκτήσει μετά την ίδρυση της εταιρίας και εξακολουθεί να κατέχει τουλάχιστον το 95% του Μετοχικού Κεφαλαίου της εταιρίας.

θ) Δικαίωμα εξαγοράς των μετοχών της μειοψηφίας από τον πλειοψηφούντα μέτοχο: Ο μέτοχος που έχει αποκτήσει μετά την ίδρυση της εταιρίας και εξακολουθεί να διατηρεί τουλάχιστον το 95% του Μετοχικού Κεφαλαίου έχει δικαίωμα, μετά από σχετική δικαστική απόφαση και καταβάλλοντας την πραγματική αξία τους, να αγοράσει και τις υπόλοιπες μετοχές της μειοψηφίας.

Η μοναδική υποχρέωση του μετόχου απέναντι στην ανώνυμη εταιρία είναι η καταβολή της οφειλόμενης εισφοράς.

Ευθύνη του μετόχου απέναντι στην εταιρία ή απέναντι σε τρίτους για εταιρικά χρέη δεν υπάρχει, γίνεται όμως δεκτό αν υπάρχει στην εταιρία κάποιος μέτοχος (κυριαρχών μέτοχος) που κατέχει είτε το σύνολο των μετοχών, είτε ένα πολύ σημαντικό ποσοστό των μετοχών και έτσι του επιτρέπεται να διοικεί την ανώνυμη εταιρία χωρίς προσκόμματα από την μειοψηφία των υπόλοιπων μετόχων της εταιρίας. Θα πρέπει

όμως αυτός (ο κυριαρχών μέτοχος) να πληρεί μια εκ των ακόλουθων δυο προϋποθέσεων:

- ❖ Να εκμεταλλεύεται την επιρροή του στη διοίκηση της εταιρίας, ώστε να λαμβάνονται βλαπτικά για την εταιρία μέτρα, ή ασκεί το δικαίωμα ψήφου καθ' υπέρβαση των ορίων του, τότε υπάρχει ευθύνη απέναντι στην εταιρία αλλά και απέναντι στους μετόχους που ζημιώθηκαν από την συμπεριφορά του.
- ❖ Ο κυριαρχών μέτοχος να χρησιμοποιεί την εταιρία ως προκάλυμμα της ατομικής του περιουσίας από τους επιχειρησιακούς κινδύνους, ή αν δεν έχουν δοθεί επαρκή κεφάλαια για τη λειτουργία της ανώνυμης εταιρίας, τότε αυτός ευθύνεται εις ολόκληρον για τα χρέη της εταιρίας ακόμα και με την προσωπική του περιουσία.

1.4 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΕΙΟΨΗΦΙΩΝ

Αρκετά σημαντικά δικαιώματα έχουν δοθεί από το νόμο σε μέτοχο ή μετόχους που κατέχουν σημαντικό τμήμα του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου ή σε μετόχους που κατέχουν σημαντικό ποσοστό σε κάποια συγκεκριμένη Γενική Συνέλευση.

Για την άσκηση των δικαιωμάτων τους οι μέτοχοι θα πρέπει να έχουν καταθέσει τις μετοχές τους στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε οποιαδήποτε τράπεζα.

A. Μειοψηφίες με βάση το καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο:

Μέτοχοι που κατέχουν τουλάχιστον το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου (5% του μετοχικού κεφαλαίου) έχουν τα ακόλουθα δικαιώματα, που καλούνται και “ δικαιώματα μικρής μειοψηφίας ” :

1. Δικαίωμα πληροφόρησης : Το 1/20 του μετοχικού κεφαλαίου έχει δικαίωμα να ζητήσει, πέντε ημέρες τουλάχιστον πριν την τακτική Γενική Συνέλευση, πληροφορίες σχετικά με τα ποσά που έχουν καταβληθεί, την τελευταία διετία, στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή σε διευθυντές της ανώνυμης εταιρίας. Οι ζητούμενες πληροφορίες ανακοινώνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο στη Γενική Συνέλευση.

2. Δικαίωμα σύγκλησης έκτακτης Γενικής Συνέλευσης³: Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να συγκαλέσει έκτακτη Γενική Συνέλευση, με ημερήσια διάταξη τα θέματα που περιλαμβάνονται στην αίτηση της μειοψηφίας. Η ημέρα της συνέλευσης δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από 45 ημέρες, από τη διατύπωση του σχετικού αιτήματος από τη μειοψηφία.

3. Δικαίωμα έκτακτου ελέγχου : Η μειοψηφία αυτή μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο (αρμόδιο είναι το μονομελές πρωτοδικείο) τη διενέργεια ελέγχου της ανώνυμης εταιρίας από ελεγκτές- λογιστές που διορίζονται από αυτό, όταν υπάρχει πιθανότητα ότι με τις πράξεις που καταγγέλλονται από τη μειοψηφία έχουν παραβιαστεί διατάξεις νόμων ή του καταστατικού ή αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης.

Οι διοριζόμενοι από το δικαστήριο ελεγκτές οφείλουν να βγάλουν εις πέρας το έργο που τους ανατέθηκε, χωρίς καθυστέρηση που να οφείλεται σε υπαιτιότητά τους και να υποβάλλουν το πόρισμά τους στην ελεγχόμενη ανώνυμη εταιρία, στην εποπτεύουσα Αρχή και σε αυτόν που ζήτησε τον έλεγχο.

4. Δικαίωμα αναβολής λήψης απόφασης : Μετά από σχετική αίτηση της μειοψηφίας, ο πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης είναι υποχρεωμένος να αναβάλλει τη λήψη απόφασης, για κάποιο ή για όλα τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, σε άλλη συνεδρίαση που δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από 30 ημέρες από την αρχική συνεδρίαση.

³ Σύμφωνα με το άρθρο 47 §1 του Νόμου 3604/2007 (Φ.Ε.Κ. 189/Τεύχος Α/ 8.8.2007) : « Με αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει έκτακτη γενική συνέλευση των μετόχων, ορίζοντας ημέρα συνεδρίασης αυτής, η οποία δεν πρέπει να απέχει περισσότερο από σαράντα πέντε (45) ημέρες από την ημερομηνία επίδοσης της αίτησης στον πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Η αίτηση περιέχει το αντικείμενο της ημερήσιας διάταξης. Εάν δεν συγκληθεί γενική συνέλευση από το Διοικητικό Συμβούλιο εντός είκοσι (20) ημερών από την επίδοση της σχετικής αίτησης, η σύγκληση διενεργείται από τους αιτούντες μετόχους με δαπάνες της εταιρίας, με απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου της έδρας της εταιρίας, που εκδίδεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Στην απόφαση αυτή ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος της συνεδρίασης, καθώς και η ημερήσια διάταξη.

5. Δικαίωμα διεξαγωγής ονομαστικής ψηφοφορίας : Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης για ορισμένα θέματα, αν υπάρχει σχετικό αίτημα της μειοψηφίας, λαμβάνεται με τη διεξαγωγή ονομαστικής ψηφοφορίας.

6. Δικαίωμα ακύρωσης αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης : Το 1/20 του μετοχικού κεφαλαίου με αγωγή του μπορεί να ζητήσει την ακύρωση των ακυρώσιμων αποφάσεων των Γενικών Συνελεύσεων λόγω μη παροχής πληροφοριών.

7. Δικαίωμα εγγραφής θεμάτων στην ημερήσια διάταξη της Γενικής Συνέλευσης που έχει ήδη συζητηθεί.⁴

Μέτοχοι που κατέχουν το 1/10 ή 10% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου (μεσαία μειοψηφία) μπορούν να ζητήσουν με αγωγή τους :

1. Την άσκηση της εταιρικής αγωγής : Το 1/10 του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να ζητήσει από το Διοικητικό Συμβούλιο την έγερση εταιρικής αγωγής και σε περίπτωση που το Διοικητικό Συμβούλιο αδρανήσει, μπορεί να ζητήσει το δικαστικό διορισμό ειδικών εκπροσώπων, που θα ασκήσουν την αγωγή και θα εκπροσωπήσουν την εταιρία στη δίκη.

⁴ Σύμφωνα με το άρθρο 47 §2 του Νόμου 3604/2007 (Φ.Ε.Κ. 189/Τεύχος Α/ 8.8.2007) : « Με αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να εγγράψει στην ημερήσια διάταξη γενικής συνέλευσης, που έχει ήδη συζητηθεί, πρόσθετα θέματα, εάν η σχετική αίτηση περιέλθει στο διοικητικό συμβούλιο δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση. Τα πρόσθετα θέματα πρέπει να δημοσιεύονται ή να γνωστοποιούνται, με ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου, κατά το άρθρο 26, επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση. Αν τα θέματα αυτά δεν δημοσιευθούν, οι αιτούντες μέτοχοι δικαιούνται να ζητήσουν την αναβολή της γενικής συνέλευσης σύμφωνα με την παράγραφο 3 και να προβούν οι ίδιοι στη δημοσίευση, κατά τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, με δαπάνη της εταιρίας.

2. Την ανάκληση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που έχουν διοριστεί απευθείας από μετόχους.
3. Μείωση της αμοιβής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Μέτοχοι που κατέχουν τουλάχιστον το 1/5 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου (20% του μετοχικού κεφαλαίου) έχουν τα ακόλουθα δικαιώματα, που καλούνται “ δικαιώματα μεγάλης μειοψηφίας ” :

1. Δικαίωμα πληροφόρησης : Το 1/5 του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να ζητήσει, πέντε ημέρες τουλάχιστον πριν από την Γενική Συνέλευση, πληροφορίες σχετικά με την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της εταιρίας. Οι ζητούμενες πληροφορίες ανακοινώνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο στη Γενική Συνέλευση.⁵
2. Δικαίωμα ελέγχου : Το δικαίωμα αυτό ασκείται όπως το αντίστοιχο του 1/20, με τη διαφορά ότι εδώ ο έλεγχος διατάσσεται όταν γίνεται πιστευτό, από το δικαστήριο, ότι δεν ασκείται χρηστή και συνετή διαχείριση στην εταιρία.

Μέτοχοι που κατέχουν τουλάχιστον το 1/3 ή 33,33% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, δηλαδή πολύ μεγάλη πλειοψηφία, μπορούν να ζητήσουν λόγω σπουδαίου λόγου τη λύση της εταιρίας με δικαστική απόφαση.

⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 47 §5 του Νόμου 3604/2007 (Φ.Ε.Κ. 189/Τεύχος Α/ 8.8.2007) :
« Μετά από αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα πέμπτο (1/5) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου η οποία υποβάλλεται στην εταιρία εντός της προθεσμίας, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη γενική συνέλευση πληροφορίες για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της εταιρείας. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα πρακτικά. Τέτοιος λόγος μπορεί να είναι, κατά τις περιστάσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων μετόχων στο διοικητικό συμβούλιο σύμφωνα με τις παραγράφους 3 ή 6 του άρθρου 18, εφόσον τα αντίστοιχα μέλη του διοικητικού συμβουλίου έχουν λάβει τη σχετική πληροφόρηση κατά τρόπο επαρκή.»

B. Μειοψηφίες με βάση το εκπροσωπούμενο Μετοχικό Κεφάλαιο στη Γενική Συνέλευση:

Το ποσοστό αυτών των μειοψηφιών υπολογίζεται με βάση το μετοχικό κεφάλαιο που εκπροσωπείται σε συγκεκριμένη Γενική Συνέλευση. Τα ποσοστά που ακολουθούν έχουν δικαίωμα αρνησικυρίας, δηλαδή μπορούν μόνο να αντιταχθούν στη λήψη απόφασης.

Ειδικότερα:

- Αν αντιταχθεί το 1/5, δεν μπορεί η εταιρία να παραιτηθεί ή να συμβιβαστεί αξιώσεων αποζημίωσης που υπάρχουν εναντίον μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Αν αντιταχθεί το 1/3 του εκπροσωπούμενου στη συνέλευση μετοχικού κεφαλαίου, δεν μπορεί να ληφθεί απόφαση που να επιτρέπει τη σύναψη σύμβασης μεταξύ της εταιρίας και μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, διευθυντών και των συγγενών τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΙΔΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Με βάση διάφορα κριτήρια, οι μετοχές διακρίνονται σε διάφορες κατηγορίες.

Οι ανώνυμες εταιρίες έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν τι είδος μετοχών να εκδώσουν εκτός τις περιπτώσεις όπου ο νόμος ορίζει την έκδοση συγκεκριμένου είδους (μετοχών).

Τα διάφορα είδη των μετοχών αναλύονται στα παρακάτω υποκεφάλαια:

2.1 ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ – ΣΕ ΠΟΙΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΟΙ ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

Ονομαστικές μετοχές είναι τα αξιόγραφα που πάνω τους ενσωματώνουν μετοχική σχέση στην ανώνυμη εταιρία.

Η ονομαστική μετοχή είναι αυτή που πάνω της αναγράφεται το όνομα του δικαιούχου καθώς επίσης δικαιούχος είναι ο αναγραφόμενος ως μέτοχος στο βιβλίο μετόχων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου, οι ελληνικές ανώνυμες εταιρίες, υποχρεούνται να έχουν το σύνολο των μετοχών τους ονομαστικές, στις παρακάτω περιπτώσεις:

A) Οι τραπεζικές, ασφαλιστικές, σιδηροδρομικές, αεροπορικές ανώνυμες εταιρίες, καθώς και εκείνες που ασκούν επιχειρήσεις παραγωγής φωταερίου, παραγωγής και διανομής ηλεκτρικού ρεύματος, υδρεύσεως και αποχετεύσεως, τηλεπικοινωνιών, ραδιοφωνίας και κατασκευής παντός είδους πολεμικού υλικού.

B) Οι λεγόμενες «κτηματικές» ανώνυμες εταιρίες, δηλαδή αυτές που ασχολούνται στην πραγματικότητα κυρίως με την εκμίσθωση και γενικότερα την εκμετάλλευση αστικών ακινήτων και που έχουν τα κεφάλαιά τους, περιλαμβανομένων και των αποθεματικών, επενδυμένα σε αστικά ακίνητα κατά ποσοστό πάνω από το 60%. (Με δυο εξαιρέσεις:

α. τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν το ακίνητο ως ξενοδοχείο για δικό τους λογαριασμό ή παραχωρούν την εκμετάλλευση του ακινήτου ως ξενοδοχείου σε τρίτους είτε έναντι μισθώματος που υπολογίζεται σε ποσοστό επί των ακαθάριστων εσόδων, είτε εισφέρουν τη χρήση του σε εταιρία, και

β. επιχειρήσεις που ασχολούνται με την ανέγερση και πώληση οικοδομών.

Γ) Ονομαστικές είναι υποχρεωτικά και οι μετοχές των ανωνύμων εταιριών που είναι ιδιοκτήτες εφημερίδων ή περιοδικών καθώς και των ανωνύμων εταιριών που δραστηριοποιούνται στην εκτύπωση ή την διανομή εφημερίδων ή περιοδικών. Εάν κύριος εξ ολοκλήρου ή εν μέρει των ονομαστικών μετοχών των εταιριών αυτών είναι άλλη ανώνυμη εταιρία, τότε και οι μετοχές της εταιρίας αυτής είναι υποχρεωτικά ονομαστικές στο σύνολό τους και ανήκουν υποχρεωτικά σε φυσικά πρόσωπα.

Δ) Ονομαστικές πρέπει να είναι οι μετοχές των ανωνύμων εταιριών που υποβάλλουν αίτηση για χορήγηση άδειας ίδρυσης, εγκατάστασης και λειτουργίας τηλεοπτικού σταθμού. Το ίδιο ισχύει και για τις μετοχές των Α.Ε. που υποβάλλουν αίτηση για

χορήγηση άδειας λειτουργίας ραδιοφωνικού σταθμού. Επίσης, ονομαστικές πρέπει να είναι οι μετοχές των ανωνύμων εταιριών παραγωγής οπτικοακουστικών έργων.

Ακόμα, οι διαφημιστικές επιχειρήσεις που λειτουργούν ως ανώνυμες εταιρίες, έχουν υποχρεωτικά τις μετοχές τους ονομαστικές και εφόσον οι μετοχές αυτές κατέχονται από άλλη ανώνυμη εταιρία, οι μετοχές της εταιρίας αυτής (μητρικής) πρέπει να είναι ονομαστικές επίσης.

Ε) Οι μετοχές των ελληνικών ανωνύμων εταιριών που συμμετέχουν, αυτοτελώς ή σε κοινοπραξία ή σε ένωση προσώπων ή σε οποιαδήποτε άλλης μορφής οντότητα, σε διαγνωστική διαδικασία ή σε διαδικασία αναθέσεως κατασκευής έργων ή προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών και μελετών του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων του ευρύτερου δημοσίου τομέα, με οικονομικό αντικείμενο ανώτερο του ενός εκατομμυρίου ευρώ (1.000.000€). Εφόσον μέτοχος είναι άλλη ανώνυμη εταιρία με ποσοστό συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο τουλάχιστον 1%, οι μετοχές αυτής της ανώνυμης εταιρίας είναι υποχρεωτικά ονομαστικές στο σύνολό τους μέχρι φυσικού προσώπου. Σε περίπτωση συμμετοχής εταιριών άλλης νομικής μορφής, πλην των Α.Ε. στις οποίες συμμετέχουν ή κατέχουν εταιρικά μερίδια Α.Ε., με ποσοστό συμμετοχής στο εταιρικό κεφάλαιο τουλάχιστον 1%, οι μετοχές τους είναι υποχρεωτικά ονομαστικές μέχρι και του τελευταίου φυσικού προσώπου.

ΣΤ) Οι ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρίες καθώς και οι λοιπές αθλητικές Α.Ε. που έχουν τμήματα αμειβόμενων αθλητών, υποχρεούνται να έχουν τις μετοχές τους ονομαστικές.

Ζ) Οι μετοχές των ημεδαπών ανωνύμων εταιριών που έχουν ως αντικείμενο εργασιών τους την εκμετάλλευση κλινικών, διαγνωστικών κέντρων, κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης, γηροκομείων, εκπαιδευτηρίων, φροντιστηρίων, ινστιτούτων επαγγελματικής κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), επαγγελματικών σχολών και γενικά την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ή εκπαίδευσης οποιασδήποτε μορφής και βαθμίδας.

Η) Σε περίπτωση μερικής καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου, όλες οι μετοχές, μέχρι της αποπληρωμής τους, πρέπει να είναι ονομαστικές. Αυτό ισχύει για όλες ανεξαρτήτως τις ανώνυμες εταιρίες και συμβαίνει επειδή η εταιρία έτσι γνωρίζει τους μετόχους που οφείλουν δόσεις.

Θ) Στις περιπτώσεις μετατροπής ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρίας ή Ε.Π.Ε. σε ανώνυμη εταιρία, οι μετοχές της ανώνυμης εταιρίας που αντιστοιχούν στην αξία του

εισφερόμενου κεφαλαίου, οφείλουν να είναι υποχρεωτικά ονομαστικές στο σύνολό τους επί μία πενταετία από το χρόνο της μετατροπής ή συγχώνευσης. Εξαιρούνται οι μετοχές που αντιστοιχούν στην αξία του εισφερόμενου κεφαλαίου από ανώνυμη εταιρία, της οποίας οι μετοχές είναι ανώνυμες στις περιπτώσεις συγχώνευσης ανωνύμων εταιριών. Οι μετοχές αυτές μπορούν να είναι ανώνυμες.

I) Στις δεσμευμένες μετοχές, με τις οποίες υπάρχει ο σκοπός η εκ μέρους της εταιρίας άσκηση ελέγχου κατά τη μεταβίβαση των μετοχών.

- Α.Ε. Ορκωτών Ελεγκτών – Λογιστών,
- Α.Ε. χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing),
- Α.Ε. πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring),
- Α.Ε. επιχειρηματικού κεφαλαίου,
- Χρηματιστηριακών Α.Ε.,
- Συνεταιριστικών Α.Ε.,
- Ο.Α.Ε.,
- Α.Ε. Αποθετηρίων Τίτλων,
- Α.Ε. Μεσιτείας ασφαλίσεων,
- Α.Ε. Εταιριών Αμοιβαίων Εγγυήσεων (Ε.Α.Ε.),
- Α.Ε. Εταιριών Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.),
- Ανώνυμες Εταιρίες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (Α.Ε.Π.Ε.Υ.),
- Α.Ε. Επενδυτικής Διαμεσολάβησης (Α.Ε.Ε.Δ.),
- Α.Ε. ασφαλιστικής πρακτόρευσης,
- Α.Ε.Δ.Α.Κ.,
- Α.Ε.Δ.Α.Κ. σε Ακίνητη Περιουσία,
- Α.Ε. Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία,
- Α.Ε. Εμπορευματικού Κέντρου,
- Α.Ε. που προήλθαν από μετατροπή των Κ.Τ.Ε.Λ.,
- Α.Ε. που διενεργούν έρευνες ραδιοτηλεοπτικής αγοράς.

2.2 ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ – ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΣΕ ΑΝΩΝΥΜΕΣ

Οι περισσότερες ανώνυμες εταιρίες έχουν ανώνυμες μετοχές, δηλαδή μετοχές που πάνω σ' αυτές δεν αναγράφεται το όνομα του δικαιούχου.

Ο κοιμιστής του αξιογράφου είναι και ο κύριος αυτού. Η ανώνυμη μετοχή είναι κινητό πράγμα και μπορεί να είναι αντικείμενο χρησικτησίας, νομής ή ακόμα και δωρεάς.

Η εταιρία που έχει τις μετοχές της ονομαστικές, μπορεί να τις μετατρέψει σε ανώνυμες με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ή της Γενικής Συνέλευσης. Δεν επιβάλλεται πρόστιμο στις περιπτώσεις που οι μετοχές Α.Ε. παραμένουν για ορισμένο χρονικό διάστημα υποχρεωτικά ονομαστικές με διάταξη νόμου και μετατρέπονται σε ανώνυμες μετά την παρέλευση του χρόνου αυτού.

2.3 ΚΟΙΝΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

Κοινές μετοχές είναι οι μετοχές για τις οποίες δεν ορίζεται κανένα προνόμιο, δηλαδή παρέχουν ίσα δικαιώματα.

Σε κοινές μετοχές μπορούν να μετατραπούν οι προνομιούχες μετοχές αν εκδοθούν ως μετατρέψιμες σε κοινές (μετοχές). Η μετατροπή μπορεί να γίνει σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζει το καταστατικό, είτε υποχρεωτικά, είτε μετά από δήλωση του μετόχου προς την εταιρία⁶.

⁶ Σύμφωνα με το άρθρο 3 §3 του Κ.Ν. 2190/1920, « Οι προνομιούχες μετοχές μπορούν να εκδοθούν και ως μετατρέψιμες σε κοινές μετοχές. Η μετατροπή γίνεται είτε υποχρεωτικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού είτε με άσκηση σχετικού δικαιώματος του μετόχου. Οι όροι και οι προθεσμίες της μετατροπής ορίζονται στο καταστατικό. Το δικαίωμα της μετατροπής ασκείται από τον προνομιούχο μέτοχο ατομικά με δήλωσή του προς την εταιρία και η μετατροπή ισχύει από τη λήψη της δήλωσης αυτής, εκτός εάν το καταστατικό προβλέπει άλλο χρονικό σημείο. »

2.4 ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

Προνομιούχες μετοχές είναι οι μετοχές που έχουν κάποιο προνόμιο. Η έκδοση προνομιούχων μετοχών είναι ένας νόμιμος τρόπος να αποφευχθεί η αρχή της ισότητας των μετοχών.

Γενικά, οι προνομιούχες μετοχές παρέχουν περισσότερα δικαιώματα - προνόμια από αυτά των κοινών μετοχών. Οι μετοχές αυτές μπορεί να παρέχουν:

- ✓ Απόληψη του πρώτου μερίσματος (όλου ή μέρους) πριν από τις κοινές μετοχές.
- ✓ Στην προνομιακή απόδοση του μετοχικού κεφαλαίου, που κατέβαλαν οι κάτοχοι προνομιούχων μετοχών, από το προϊόν της εκκαθάρισης.
- ✓ Στην προνομιακή καταβολή μερισμάτων (υπέρ των προνομιούχων μετοχών) και για προηγούμενες εταιρικές χρήσεις, κατά τις οποίες δεν έγινε καταβολή μερίσματος επειδή δεν υπήρχαν κέρδη.
- ✓ Στην προτεραιότητα απόληψης κερδών από μια ορισμένη εταιρική δραστηριότητα.
- ✓ Σταθερό μέρισμα.
- ✓ Στο δικαίωμα απόληψης ορισμένου τόκου, αν δεν υπάρχουν καθόλου ή δεν υπάρχουν επαρκή κέρδη. (Στην περίπτωση αυτή, οι προνομιούχες μετοχές είναι χωρίς δικαίωμα ψήφου).

Οι προνομιούχες μετοχές μπορεί να παρέχουν δικαίωμα ψήφου (προνομιούχες μετοχές με ψήφο) ή να τους έχει αφαιρεθεί το δικαίωμα ψήφου (προνομιούχες μετοχές χωρίς ψήφο).

Τα προνόμια, αν υπάρχουν, αναγράφονται σε κάθε μετοχή με την ένδειξη : «προνομιούχος μετοχή μετά ψήφου» ή αν δεν υπάρχουν αναγράφεται η ένδειξη: «προνομιούχος μετοχή άνευ ψήφου».

Είναι δυνατή η κατάργηση των προνομίων ή ακόμη και ο περιορισμός τους, μόνο μετά από απόφαση της ιδιαίτερης Γενικής Συνέλευσης των προνομιούχων μετόχων με πλειοψηφία των 2/3 του εκπροσωπούμενου προνομιούχου κεφαλαίου.

Οι προνομιούχες μετοχές μπορούν να εκδοθούν ως μετατρέψιμες σε κοινές μετοχές κατά τους παρακάτω τρεις τρόπους:

α. Η μετατροπή μπορεί να είναι αναγκαστική για τον προνομιούχο μέτοχο κάτω από μερικές προϋποθέσεις, ειδικά την επέλευση αίρεσης ή προθεσμίας.

β. Η μετατροπή μπορεί να συντελεστεί με δήλωση του ίδιου του μετόχου.

γ. Η μετατροπή μπορεί να πραγματοποιηθεί με απόφαση της εταιρίας, που λαμβάνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων με κοινές μετοχές, αλλά και από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων που κατέχουν προνομιούχες μετοχές.

Οι όροι καθώς και οι προθεσμίες της μετατροπής καθορίζονται από το ίδιο το καταστατικό της εκάστοτε εταιρίας.

Για την μετατροπή σε κοινές, των μετοχών που είναι προνομιούχες και δεν έχουν εκδοθεί ως μετατρέψιμες σε κοινές, απαιτείται εκτός από απόφαση των προνομιούχων μετόχων, και σχετική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων που κατέχουν κοινές μετοχές, που παίρνεται με πλειοψηφία των 2/3 του εκπροσωπούμενου κοινού μετοχικού κεφαλαίου.

Αυτές οι Γενικές Συνελεύσεις των μετόχων που κατέχουν προνομιούχες και κοινές μετοχές, βρίσκονται σε απαρτία και συνεδριάζουν έγκυρα για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης σύμφωνα με το νόμο.

2.5 ΜΕΤΟΧΕΣ ΕΠΙΚΑΡΠΙΑΣ

Όταν η εταιρία παρουσιάζει κέρδη και θέλει να αποσβέσει μέρος ή όλο της το μετοχικό κεφάλαιο, μπορεί να επιστρέψει μέρος ή όλη την εισφορά των μετόχων. Ταυτόχρονα, ακυρώνει τις παλιές μετοχές επιστρέφοντάς τις στην εταιρία όπου εξοφλείται η ονομαστική τους αξία και εκδίδει άλλους τίτλους που λέγονται μετοχές επικαρπίας.

Για την έκδοση μετοχών επικαρπίας απαιτείται πρόβλεψη που ορίζεται στο καταστατικό και απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της εταιρίας ή απόφαση της καταστατικής Γενικής Συνέλευσης.

Οι μετοχές επικαρπίας παρέχουν όλα τα δικαιώματα της κοινής μετοχής εκτός από τα παρακάτω :

- ✓ Τη λήψη πρώτου μερίσματος και
- ✓ Την καταβολή της εισφοράς στο στάδιο της εκκαθάρισης.

Όπως φαίνεται, με την απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου (όταν αυτή είναι τμηματική), δημιουργούνται δύο κατηγορίες μετόχων :

- Εκείνων που δεν έχουν αποσβεσθεί οι μετοχές τους και διατηρούν πλήρη τα δικαιώματά τους και
- Εκείνων που έχουν αποσβεσθεί οι μετοχές τους και ως εκ τούτου, τα δικαιώματά τους είναι περιορισμένα.

Οι μετοχές των οποίων η αξία έχει αποσβεσθεί επιστρέφονται στην εταιρία, η οποία και προβαίνει στην ακύρωσή τους, ενώ ταυτόχρονα χορηγεί στους μετόχους αντίστοιχες μετοχές επικαρπίας. Όταν η απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου γίνεται εφάπαξ, δεν είναι απαραίτητη η έκδοση μετοχών επικαρπίας αλλά αρκεί η κατάλληλη σφράγιση των παλαιών μετοχών.

2.6 ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

Σε κάποιες περιπτώσεις, το καταστατικό μιας ανώνυμης εταιρίας μπορεί να ορίζει την έκδοση δεσμευμένων μετοχών. Οι δεσμευμένες μετοχές δεν αποτελούν ειδική κατηγορία μετοχών, απλά διαφοροποιούνται από τις άλλες ως προς τον τρόπο μεταβίβασής τους.

Για να γίνει μεταβίβαση των δεσμευμένων μετοχών, πρέπει πρώτα να υπάρξει σχετική απόφαση έγκρισης της συγκεκριμένης μεταβίβασης από τη εταιρία και συγκεκριμένα από το Διοικητικό Συμβούλιο ή την Γενική Συνέλευση, όπως ορίζει το εκάστοτε καταστατικό.

Το καταστατικό μπορεί να ορίζει τους λόγους που θα επιτρέπεται ή αντίστοιχα, που δεν θα επιτρέπεται η μεταβίβαση.

Ο νόμος 3604/2007 αύξησε τις δυνατότητες έκδοσης δεσμευμένων μετοχών έτσι ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες των επιχειρηματιών.

Έτσι, εκτός από την μεταβίβαση μετοχών με αιτία θανάτου, το καταστατικό μπορεί να ορίζει και άλλους περιορισμούς στη μεταβίβαση των ονομαστικών μετοχών, όπως:

α. το ανεπίτρεπτο της μεταβίβασης, αν οι μετοχές δεν προσφερθούν πρώτα στους λοιπούς μετόχους ή σε ορισμένους από αυτούς

β. την υπόδειξη, από μέρους της εταιρίας, μετόχου ή οποιουδήποτε τρίτου που θα αποκτήσει τις μετοχές, αν και ο ίδιος ο μέτοχος επιθυμεί τη μεταβίβασή τους.

Το καταστατικό πρέπει να αναφέρεται στη διαδικασία, στους όρους αλλά και στην προθεσμία μέσα στην οποία η εταιρία εγκρίνει τη μεταβίβαση ή προβαίνει στην υπόδειξη του αγοραστή των μετοχών. Αν αυτή η προθεσμία παρέλθει, η μεταβίβαση των μετοχών θα είναι πλέον ελεύθερη.

Οι παραπάνω περιορισμοί δεν είναι δυνατό να κάνουν τη μεταβίβαση αδύνατη.

Ωστόσο, μεταβιβάσεις που παραβιάζουν τις διατάξεις του καταστατικού είναι άκυρες.

Για να εισαχθούν δεσμεύσεις επί των μετοχών μετά την ίδρυση της ανώνυμης εταιρίας, θα πρέπει αυτό να αποφασιστεί με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία.

2.7 ΑΪΛΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

Πριν απούλοποιηθούν οι μετοχές, οι κάτοχοι μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών, είχαν στα χέρια τους αποθετήριους τίτλους. Οι αποθετήριοι τίτλοι, ή αλλιώς αποθετήρια, ήταν τυπωμένοι σε ειδικό χαρτί, εκδίδονταν για τις εισηγμένες στο Χ.Α. μετοχές, μόνο από την Ανώνυμη Εταιρία Αποθετηρίων Τίτλων και αντιστοιχούσαν σε έναν αριθμό μετοχών. Η χρήση τους, δηλαδή, ήταν ανάλογη με αυτή των χαρτονομισμάτων τα οποία εκδίδονταν σε ειδικό χαρτί από συγκεκριμένο εκδότη και αντιστοιχούν σε μία ποσότητα χρήματος.

Από το Μάρτιο του 1999, οι μετοχές έχουν γίνει άυλες. Υπάρχουν ειδικές διατάξεις από το νόμο (άρθρα 42,43 ν. 2533/1997) όπου ρυθμίζεται η διαδικασία μετατροπής των ανωνύμων και ονομαστικών ενσώματων μετοχών των εταιριών που ήταν εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών (Χ.Α.) σε άυλες. Οι μέτοχοι που κατείχαν τις μετοχές κλήθηκαν να παραδώσουν τα έγγραφα των μετοχών τους ή τα αποθετήρια έγγραφα που είχαν αποκτήσει με βάση το ν. 1806/1988 στην εκδότρια Α.Ε., που ακύρωνε τις μετοχές ή παρέδιδε τα αποθετήρια στην Α.Ε. Αποθετηρίων. Από τη διαδικασία της εισαγωγής στο χρηματιστήριο των μετοχών χωρίς έγγραφα, προκύπτει ότι ουσιαστικά γίνεται αντικατάσταση του εγγράφου τίτλου από μια τεχνολογικά προηγμένη ηλεκτρονική καταχώρηση. Η έκδοση και οι μετακινήσεις των άυλων μετοχών γίνονται με λογιστικές εγγραφές και η μεταβίβαση ισχύει από την καταχώρησή της στα αρχεία της Α.Ε. Αποθετηρίων όπου με σχετική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της που δημοσιεύτηκε στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της ΕτΚ στις 23/02/1998 μετονομάστηκε σε: Κεντρικό Αποθετήριο Αξιών (Κ.Α.Α.).

Η καταχώρηση στα ηλεκτρονικά αρχεία του Κ.Α.Α. των στοιχείων που εξατομικεύουν τις μετοχές και που ανταποκρίνονται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Α.Ε. επέχει συνειρμένα τη θέση της έκδοσης του εγγράφου.

Για να είναι νόμιμο ένα πρόσωπο να ασκήσει τα δικαιώματα ενός μετόχου μιας ανώνυμης εταιρίας, πρέπει να έχει την ιδιότητα του μετόχου. Μετά την απούλοποίησή τους, δηλαδή τη μετατροπή των ενσώματων μετοχών σε άυλες και την καταχώρησή τους στα αρχεία του Κ.Α.Α., καθώς ο μέτοχος δεν έχει κανένα στοιχείο που να πιστοποιεί την ιδιότητά του, ο νομοθέτης με το άρθρο 51 §1 του ν.2396, πρόβλεψε ότι το Κ.Α.Α. παραχωρεί σε αυτόν μια βεβαίωση, που αναγράφει την ιδιότητά του, τον συνολικό αριθμό των μετοχών του καθώς και τις τυχόν επιβαρύνσεις που υπάρχουν πάνω σε αυτές τις μετοχές που διαθέτει. Ο χαρακτηρισμός "βεβαίωση" που χρησιμοποιεί ο νόμος για το έγγραφο αυτό, όσο και λόγω της λειτουργίας που θα παρέχει, δηλαδή θα βεβαιώνει, συνεπάγεται ότι πρόκειται για έγγραφο που δεν έχει αξιολογική ιδιότητα, αλλά είναι νομιμοποιητικό έγγραφο.

Τώρα πια όμως, κάθε επενδυτής, προκειμένου να αγοράσει και να πουλήσει μετοχές πρέπει να φροντίσει για τη δημιουργία μερίδας επενδυτή και λογαριασμού αξιών στο ΣΑΤ (Σύστημα Άυλων Τίτλων)⁷. Για τη δημιουργία μερίδας επενδυτή, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να απευθυνθεί σε χρηματιστηριακή εταιρία (ΑΧΕ), σε εταιρία παροχής επενδυτικών υπηρεσιών (ΕΠΕΥ) καθώς και σε τράπεζα θεματοφύλακα. Κάθε επενδυτής μπορεί να υποβάλει μία μόνο αίτηση και επιτρέπεται να έχει μία μόνο μερίδα επενδυτή⁸. Με τη δημιουργία της μερίδας⁹, ο επενδυτής λαμβάνει ένα κωδικό αριθμό ο οποίος είναι μοναδικός και δεν μεταβάλλεται. Οι άυλες μετοχές που αγοράζει ο επενδυτής καταχωρίζονται στο λογαριασμό αξιών. Το λογαριασμό αυτό πρέπει να

διαχειρίζεται ο χειριστής¹⁰ (ΑΧΕ, ΑΧΕΠΕΥ κλπ.) μέσω του οποίου διενεργείται η πώληση.

Όσον αφορά τη διανομή μερίσματος άυλων μετοχών, ανάλογα με το είδος της μετοχής διαφοροποιείται ως εξής :

- Ονομαστικές μετοχές : Η εταιρεία ενημερώνεται από το Σ.Α.Τ. για τη σύνθεση του μετοχολογίου της την προκαθορισμένη ημερομηνία αποκοπής του μερίσματος. Με βάση το μετοχολόγιο, στέλνει επιστολές στους μετόχους της με τις οποίες τους πληροφορεί για το μέρισμα που τους αναλογεί και είτε πιστώνει έναν προκαθορισμένο τραπεζικό λογαριασμό τους, ή τους στέλνει ισόποση δίγραμμη επιταγή στο όνομά τους.

- Ανώνυμες μετοχές : Με βάση το μετοχολόγιο της εκδότριας εταιρείας, όπως αυτό εμφανίζεται στο Σ.Α.Τ., στέλνεται στο χειριστή του κάθε μετόχου βεβαίωση για την είσπραξη του μερίσματος. Η είσπραξη μπορεί να γίνει είτε από το χειριστή, οπότε το μέρισμα κατατίθεται στο λογαριασμό του μετόχου, είτε από τον ίδιο το μέτοχο χρησιμοποιώντας τη βεβαίωση.

Με την αποϋλοποίηση των μετοχών επιτυγχάνονται τα ακόλουθα :

- Απλοποίηση της διαδικασίας εκκαθάρισης των μετοχών. Η εκκαθάριση έχει αυτοματοποιηθεί σημαντικά και δεν είναι απαραίτητη η μεταφορά μεγάλης ποσότητας αποθετηρίων τίτλων από τους θεματοφύλακες στο Κ.Α.Α., η έκδοση νέων τίτλων κάθε φορά που γίνεται μία αγορά και η αντικατάσταση φθαρμένων από τον καιρό αποθετηρίων.

- Ασφάλεια. Δεν είναι απαραίτητη η μεταφορά αποθετηρίων η οποία ενείχε τον κίνδυνο απώλειας. Επίσης, ένας επενδυτής δεν διατρέχει τον κίνδυνο κλοπής των αποθετηρίων του ή καταστροφής τους, π.χ. από φωτιά. Οι μετοχές του κάθε επενδυτή "φυλάσσονται" σε ένα υπολογιστικό σύστημα (Σ.Α.Τ.) το οποίο προστατεύεται από κατάλληλες δικλείδες ασφαλείας και για το οποίο κρατιέται τακτικά back-up.

- Αυτοματοποίηση των εταιρικών πράξεων. Οι εταιρικές πράξεις μπορούν να γίνουν αυτόματα και οι επενδυτές έχουν στη διάθεσή τους (στη μερίδα τους στο Σ.Α.Τ.) τις μετοχές που προκύπτουν σε συντομότερο χρόνο.

- Ευελιξία. Η αυτοματοποίηση των διαδικασιών επιτρέπει την παροχή με αποτελεσματικό τρόπο νέων υπηρεσιών όπως είναι ο δανεισμός μετοχών. Με τον τρόπο αυτό είναι εφικτή η εισαγωγή νέων επενδυτικών υπηρεσιών στο κοινό όπως αναμένεται να είναι τα repos μετοχών και οι ανοικτές πωλήσεις (short-selling).

- Κεντρική εικόνα χαρτοφυλακίου. Ο επενδυτής μπορεί πλέον να έχει συνολική εικόνα του χαρτοφυλακίου του απευθείας από το Σ.Α.Τ. Το τελευταίο εισάγει και μία κάρτα, την Axia-card, η οποία θα επιτρέπει στον κάτοχό της να βλέπει το χαρτοφυλάκιο του από ATMs τραπεζών.

Στον ακόλουθο πίνακα φαίνονται οι βασικές διαφορές μεταξύ των υλικών και των άυλων μετοχών :

ΥΑΙΚΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΨΛΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ
Οι μετοχές κυκλοφορούσαν σε έντυπη μορφή	Οι μετοχές κυκλοφορούν σε ηλεκτρονική μορφή (εγγραφές σε ένα μηχανογραφικό σύστημα)
Η εκκαθάριση των συναλλαγών γινόταν με τη μεταφορά αποθετηρίων στο κτίριο της Α.Ε. Αποθετηρίων Τίτλων.	Η εκκαθάριση γίνεται από τα τερματικά των χειριστών τα οποία είναι συνδεδεμένα με το Σ.Α.Τ.
Για τις αγοραζόμενες μετοχές τυπώνονταν νέα αποθετήρια (ονομαστικές μετοχές) με ταυτόχρονη καταστροφή των πωλούμενων, ή άλλαζαν χέρια παλιά αποθετήρια (ανώνυμες μετοχές).	Η αγορά και πώληση μετοχών συνίσταται στην ηλεκτρονική μεταφορά των μετοχών μεταξύ δύο λογαριασμών του ίδιου μηχανογραφικού συστήματος.
Τα αποθετήρια φυλάσσονταν στα θησαυροφυλάκια ενός θεματοφύλακα.	Οι μετοχές «βρίσκονται» στη μερίδα του επενδυτή στο Σ.Α.Τ. και έχουν αντιστοιχισθεί σε ένα μοναδικό χειριστή.

⁷ Το Σύστημα ΑΨλων Τίτλων (Σ.Α.Τ.) είναι ένα μηχανογραφικό σύστημα στο οποίο τηρούνται οι λογαριασμοί αξιών των επενδυτών. Είναι σαν το μηχανογραφικό σύστημα μίας τράπεζας όπου φυλάσσονται οι λογαριασμοί μετρητών των πελατών της με τη διαφορά ότι στο Σ.Α.Τ. οι λογαριασμοί περιέχουν μετοχικούς τίτλους. Τη διαχείριση του Σ.Α.Τ. έχει αναλάβει το Κεντρικό Αποθετήριο Αξιών Α.Ε.(Κ.Α.Α.) το οποίο κάνει και την εκκαθάριση των συναλλαγών που διενεργούνται στο Χρηματιστήριο Αξιών. (Χ.Α.)Κάθε επενδυτής που έχει μετοχές εισηγμένες στο Χ.Α. χαρακτηρίζεται στο Σ.Α.Τ. από δύο αριθμούς: τον αριθμό μερίδας και το λογαριασμό αξιών. Αυτοί οι αριθμοί είναι μοναδικοί για κάθε επενδυτή και χαρακτηρίζουν όλες τις συναλλαγές του σε εισηγμένες στο Χ.Α. μετοχές. Είναι δηλαδή σαν τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) που διαθέτουμε όλοι μας και μας χαρακτηρίζει στις χρηματικές συναλλαγές.

⁸ Για να ενεργοποιηθεί ένας επενδυτής στο Σ.Α.Τ. πρέπει να ανοίξει μία μερίδα. Συγκεκριμένα, πρέπει να απευθυνθεί σε ένα χειριστή και να συμπληρώσει μία εντολή ανοίγματος μερίδας στο Σ.Α.Τ. Στη συνέχεια ο χειριστής αναλαμβάνει όλες τις απαραίτητες διαδικασίες και ενημερώνει τον επενδυτή για τον αριθμό μερίδας και το λογαριασμό αξιών που του αντιστοιχεί.

Εάν ένας πελάτης έχει ήδη ανοίξει μερίδα, αλλά θέλει να ξεκινήσει συνεργασία με ένα νέο χειριστή, δεν επαναλαμβάνει την ίδια διαδικασία, αλλά απλά υπογράφει και παραδίδει στο νέο χειριστή μία εξουσιοδότηση χρήσης. Απαγορεύεται ένας επενδυτής να έχει περισσότερες από μία μερίδες στο Σ.Α.Τ.

⁹ Για να ανοιχθεί μία μερίδα στο Σ.Α.Τ. ο επενδυτής πρέπει να δώσει κάποια προσωπικά στοιχεία όπως είναι τα στοιχεία ταυτότητας (ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, αριθμός δελτίου ταυτότητας, εκδούσα αρχή, ημερομηνία έκδοσης, εθνικότητα), τα φορολογικά στοιχεία (Α.Φ.Μ. και Δ.Ο.Υ.), τα στοιχεία επικοινωνίας (διεύθυνση και τηλέφωνα επικοινωνίας) κ.α. Τα στοιχεία αυτά είναι απαραίτητα και δεν είναι δυνατό το άνοιγμα μερίδας στο Σ.Α.Τ., άρα και η διενέργεια συναλλαγών στο Χ.Α. χωρίς αυτά. Σε περίπτωση που αλλάξει κάποιος από αυτά τα στοιχεία, ο επενδυτής πρέπει να το δηλώσει με υπεύθυνη δήλωσή του στο χειριστή από τον οποίο άνοιξε τη μερίδα στο Σ.Α.Τ. Ο τελευταίος διαβιβάζει τη δήλωση στο Κ.Α.Α. το οποίο τροποποιεί τα αντίστοιχα στοιχεία της μερίδας.

Ένας επενδυτής μπορεί να μην έχει Α.Φ.Μ. σε περίπτωση που είναι ανήλικος ή αλλοδαπός. Στην περίπτωση αυτή δηλώνει ότι δεν υφίσταται Α.Φ.Μ. και πρέπει να είναι σε θέση να το αποδείξει εφόσον του ζητηθεί.

¹⁰ Στο Σ.Α.Τ. οι μετοχές του επενδυτή βρίσκονται στη μερίδα του. Αυτές οι μετοχές μπορούν να ανατεθούν σε ένα συγκεκριμένο χειριστή, δηλαδή μια ΑΧΕ, μια ΕΠΕΥ ή μια τράπεζα-θεματοφύλακα.Ο χειριστής είναι ο μόνος που μπορεί να χειρίζεται αυτές τις μετοχές, δηλαδή να αναλαμβάνει την πώλησή τους και να ειδοποιείται για λογαριασμό του επενδυτή για τις διάφορες εταιρικές πράξεις. Ένας επενδυτής μπορεί να έχει αναθέσει τις μετοχές του σε περισσότερους από έναν χειριστές, αλλά κάποιες συγκεκριμένες μετοχές μπορούν να έχουν μόνο έναν χειριστή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : ΑΞΙΑ ΜΕΤΟΧΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Κάθε μετοχή, έχει διάφορα είδη αξιών που καθορίζονται από διάφορους παράγοντες. Υπάρχουν τέσσερα είδη αξιών των μετοχών : η Ονομαστική Αξία, η Χρηματιστηριακή Αξία, η Πραγματική Αξία και τέλος, η Λογιστική Αξία. Αυτά τα είδη αξιών αναλύονται και εξηγούνται παρακάτω:

3.1 ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ

Ονομαστική Αξία της μετοχής είναι η αξία σε ευρώ που αναγράφεται πάνω στον τίτλο της μετοχής. Είναι η μόνη αξία που παραμένει σταθερή και σημειώνεται πάνω στο αξιόγραφο της μετοχής.

Η Ονομαστική Αξία προσδιορίζεται από τους ιδρυτές της εταιρίας και μπορεί να λάβει αξία από 0,30 έως και 100,00€ .

Προκύπτει αν διαιρέσουμε το σύνολο του ονομαστικού μετοχικού κεφαλαίου με το συνολικό αριθμό των μετοχών που έχουν εκδοθεί.

Για παράδειγμα, αν το Μετοχικό Κεφάλαιο μιας Ανώνυμης Εταιρίας είναι 200.000€ και ο αριθμός των μετοχών αυτής της εταιρίας είναι 20.000, τότε η Ονομαστική Αξία της κάθε μετοχής θα είναι:

$$\frac{200.000,00}{20.000,00} = 10,00 \text{ €θα είναι η Ονομαστική Αξία κάθε μετοχής.}$$

Η απόφαση για το ύψος της ονομαστικής αξίας είναι πολύ σημαντική και κρίσιμη διότι αν έχει πολύ υψηλή τιμή, θα είναι δύσκολο σε νέους μετόχους να επενδύσουν στην εταιρία. Αν πρόκειται για ανώνυμη εταιρία οι μετοχές της οποίας ανήκουν σε λίγα άτομα, συνήθως οι μετοχές που εκδίδονται είναι λίγες και η ονομαστική αξία τους είναι υψηλή.

3.2 ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ή ΑΓΟΡΑΙΑ ΑΞΙΑ

Χρηματιστηριακή Αξία της μετοχής είναι η αξία της μετοχής που διαμορφώνεται στο Χρηματιστήριο εφόσον οι μετοχές της εταιρίας είναι εισηγμένες σε αυτό (στο Χρηματιστήριο), όπου οι μετοχές διαπραγματεύονται καθημερινά και διαμορφώνουν μια τιμή ως αποτέλεσμα της προσφοράς και της ζήτησης. Η χρηματιστηριακή αξία δεν απεικονίζει πάντα την πραγματική αξία μιας μετοχής αλλά σε αυτήν εμπεριέχονται και οι προσδοκίες των επενδυτών είτε είναι αρνητικές, είτε θετικές.

Αγοραία αξία είναι η αξία που έχει η μετοχή στην αγορά ως αντικείμενο συναλλαγής και επίσης προσδιορίζεται με βάση την προσφορά και τη ζήτηση.

3.3 ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ή ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΑ ΜΕΤΟΧΗΣ

Πραγματική ή Εσωτερική Αξία της μετοχής είναι η αξία αυτή, η οποία βρίσκεται με διαίρεση της Καθαρής Περιουσίας¹¹ της εταιρίας με το συνολικό αριθμό των μετοχών. Αυτό βασίζεται στο γεγονός ότι κάθε μετοχή αποτελεί ακέραιο τμήμα του Μετοχικού Κεφαλαίου, το οποίο έχει μετατραπεί σε εταιρική περιουσία μετά τη λειτουργία της Ανώνυμης Εταιρίας και αντιπροσωπεύει το ίδιο ακέραιο τμήμα της εταιρικής περιουσίας.

Συνήθως η εξερεύνηση της Πραγματικής ή Εσωτερικής Αξίας επιτυγχάνεται σε περίπτωση ρευστοποίησης ή εκτίμησης όλων των περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας.

Η εκτίμηση της Εσωτερικής Αξίας των μετοχών μιας εταιρίας μπορεί να γίνει:

A) Από την επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/1920. Αυτό επιβάλλεται από το νόμο όσες φορές πρόκειται να εισφερθεί το σύνολο ή και κάποιο μέρος του συνόλου των μετοχών σε άλλη εταιρία (δηλαδή εισφορά σε είδος).

B) Από Ορκωτούς Ελεγκτές ή και άλλους εμπειρογνώμονες σε κάθε άλλη περίπτωση (κυρίως σε πώληση των μετοχών).

3.4 ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ

Λογιστική αξία της μετοχής είναι η αξία που βρίσκεται με διαίρεση της Καθαρής Λογιστικής Θέσης¹² της εταιρίας με το συνολικό αριθμό των μετοχών.

Για παράδειγμα, αν μια εταιρία με 10.000 μετοχές, κατά το κλείσιμο του Ισολογισμού, έχει σύνολο Ενεργητικού 150.000,00€ και Υποχρεώσεις 50.000,00€, τότε η Λογιστική Καθαρή Θέση θα είναι: 150.000,00€ - 50.000,00€ = 100.000,00€ και αντίστοιχα η Λογιστική Αξία κάθε μετοχής θα είναι :

$$\frac{\text{Καθαρή Θέση}}{\text{Αριθμός μετοχών}} = \frac{100.000,00}{10.000} = 10 \text{ ευρώ}$$

¹¹ Καθαρή Περιουσία = Ενεργητικό + υπεραξία - Παθητικό

¹² Η Καθαρή Λογιστική Περιουσία ή Καθαρή Λογιστική Θέση υπολογίζεται από τη σχέση : Κ.Π = Ενεργητικό - Πραγματικό Παθητικό

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ

Κατ' αρχήν, όπως έχουμε προαναφέρει σε προηγούμενη παράγραφο, η συμμετοχή στο κεφάλαιο της Ανώνυμης Εταιρίας μπορεί να γίνει στην ουσία με δυο εναλλακτικούς τρόπους: με την έκδοση Ονομαστικών μετοχών ή με την έκδοση Ανωνύμων (στον κομιστή) μετοχών. Αν και, όπως επίσης έχουμε προαναφέρει, υπάρχουν περιπτώσεις που ο νόμος επιβάλλει την έκδοση Ονομαστικών μετοχών.

Αρχικά, όλες οι μετοχές μεταβιβάζονται ελεύθερα. Υπάρχουν όμως και εξαιρέσεις από αυτόν τον κανόνα και αυτές οι εξαιρέσεις, πιο συγκεκριμένα, αφορούν :

- Τη μεταβίβαση των Ονομαστικών μετοχών.
- Την περίπτωση έκδοσης Δεσμευμένων μετοχών.

Η μεταβίβαση των δεσμευμένων μετοχών που εκδίδονται υποχρεωτικά ως ονομαστικές, εξαρτάται από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων ή απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Παρατηρούνται εδώ και χρόνια διαφωνίες ως προς το αν ο έγγραφος τύπος που ακολουθεί τη μεταβίβαση των μετοχών, που επιβλήθηκε από το φορολογικό νομοθέτη με σκοπό τη σύλληψη φορολογητέου εισοδήματος, μπορεί να επιφέρει κάποιες αλλαγές στο σταθερό συνολικό σύστημα μεταβίβασής τους κατά τις διατάξεις που ισχύουν στο αστικό, εταιρικό και αξιολογικό δίκαιο, καθώς αποτελεί αναγκαστική και βίαιη παρέμβαση του φορολογικού νομοθέτη σε θέματα που δεν αποτελούν αρμοδιότητά του.

Έτσι, και μετά το νόμο 3604/2007, η μεταβίβαση των μη εισηγμένων μετοχών, είτε αυτές είναι ονομαστικές, είτε είναι ανώνυμες, θα συνεχίσει να υπόκεινται σε φορολογία.

Όμως, παρ' όλα αυτά, και σε επίπεδο αστικού και εταιρικού δικαίου δεν θα ισχύει η διάταξη (άρθρο 15 §3 ν. 2459/1997) που υπαγορεύει την ακυρότητα της μεταβίβασης, αν δεν καταρτιστεί συμβολαιογραφικό έγγραφο. Και αυτό επειδή η συγκεκριμένη διάταξη δεν καθορίζει ανάλογο φόρο ή τις προϋποθέσεις του. Απλά, επεμβαίνει σε θέματα αστικού/εμπορικού δικαίου όσον αφορά το κύρος της μεταβίβασης από άποψη τύπου. Άρα δεν αποτελεί φορολογική διάταξη.

Αλλά και με την υπόθεση ότι η προαναφερόμενη διάταξη είναι φορολογική, πρέπει να ερμηνευτεί και να γίνει απολύτως σαφές: η κύρωση της ακυρότητας θα πρέπει να ισχύσει όχι μεταξύ των μερών (ή και απέναντι στην εταιρία), αλλά μόνο έναντι των φορολογικών αρχών.

Σε κάθε περίπτωση, ο νόμος 2459/1997 είχε δηλωτικό και όχι συστατικό χαρακτήρα. Επιπλέον, αφορά μόνο την εμπράγματη και όχι την υποσχετική δικαιοπραξία (ειδικά το προσύμφωνο).

Οι μετοχές που δεν έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο μεταβιβάζονται¹³ :

- Οι Ανώνυμες, όπως ισχύει και για όλα τα κινητά πράγματα, μεταβιβάζονται με συμφωνία και παράδοση της νομής της μετοχής από τον κάτοχο στον κύριο που αποκτά την κυριότητα.
- Οι Ονομαστικές, μεταβιβάζονται με σύμβαση, παράδοση της νομής και καταχώρηση της μεταβίβασης στο βιβλίο μετόχων της εταιρίας¹⁴ που χρονολογείται και υπογράφεται από τον μεταβιβάζοντα μέτοχο και τον αποκτώντα ή τους πληρεξουσίους τους. Μετά από κάθε μεταβίβαση, είτε εκδίδονται νέες μετοχές με το όνομα του νέου δικαιούχου, είτε γίνεται επισημείωση από την εταιρία πάνω στον ήδη υπάρχοντα τίτλο, εφόσον έχει εκδοθεί, όπου θα αναφέρονται τα εξής στοιχεία: το μέρος που έγινε η μεταβίβαση, την εταιρική επωνυμία ή τα ονοματεπώνυμα με την έδρα και τις διευθύνσεις αντίστοιχα, το επάγγελμα και την εθνικότητα του μεταβιβάζοντος μετόχου και του νέου μετόχου.

Τα στοιχεία αυτά καταχωρούνται και στο ειδικό βιβλίο, αφού ως μέτοχος απέναντι στην εταιρία λογίζεται πάντα ο εγγεγραμμένος στο βιβλίο αυτό.

¹³ Σύμφωνα με την υπ' αριθμόν 40 /2010 δικαστική απόφαση του εφετείου Ιωαννίνων :

« Μεταβίβαση μετοχών - Έγγραφος τύπος για τη μεταβίβαση των ονομαστικών και ανώνυμων μετοχών εταιριών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο -. Σύμφωνα με το άρθρο 79 παρ. 4 ν. 2238/1994, η μεταβίβαση εν ζωή ή λόγω θανάτου ονομαστικών ή ανώνυμων μετοχών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών πραγματοποιείται αποκλειστικώς με συμβολαιογραφικά έγγραφο ή με ιδιωτικό έγγραφο θεωρημένο από τον προϊστάμενο της οικείας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, αλλιώς η απόκτηση των μετοχών θεωρείται άκυρη και δεν παράγει κανένα έννομο δικαίωμα υπέρ αυτού που τις αποκτά. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 4 ν. 2459/1997, κάθε άλλη αντίθετη, γενική ή ειδική ρύθμιση καταργείται. Με τις ως άνω διατάξεις καθιερώθηκε ο έγγραφος τύπος για τη μεταβίβαση των ονομαστικών και ανώνυμων μετοχών εταιριών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο. Ο τύπος αυτός της μεταβίβασης προσκρούει στον αξιολογικό χαρακτήρα της μετοχής ως συμμετοχικού αξιόγραφου και στους κανόνες για τη μεταβίβαση των μετοχών. Με βάση τελεολογικά κριτήρια πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι ως άνω διατάξεις καθιερώνουν δηλωτικό και όχι συστατικό τύπο μεταβίβασης, αφού θεσπίστηκαν για λόγους φορολογικών συμφερόντων του Δημοσίου. Συνεπώς, η μη τήρηση του έγγραφου τύπου, ανεξαρτήτως αν προκαλεί ακυρότητα έναντι της φορολογικής αρχής, δεν έχει ως συνέπεια και την ακυρότητα της μεταβίβασης, αφού αυτή επήλθε με τη συμφωνία των μερών για τη μετάθεση της κυριότητας και την παράδοση των μετοχών ως κινητών πραγμάτων. »

¹⁴ Ως μέτοχος θεωρείται από την εταιρία αυτός που είναι αναγραφόμενος στο βιβλίο των μετόχων της.

Οι μετοχές που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο και έχουν άυλη μορφή, μεταβιβάζονται σύμφωνα με τους κανόνες της χρηματιστηριακής νομοθεσίας¹⁵.

Μια Ανώνυμη Εταιρία δεν επιτρέπεται :

- Να αποκτήσει μετοχές που είναι δικές της.
- Να αναλάβει την κάλυψη των δικών της μετοχών.
- Να λάβει ως ενέχυρο τις δικές της μετοχές ή μετοχές μητρικής της εταιρίας για την εξασφάλιση των απαιτήσεών της.
- Αν πρόκειται για θυγατρική, δεν επιτρέπεται να αποκτήσει μετοχές της μητρικής της εταιρίας.

Κάποιες φορές επιτρέπεται στην εταιρία να αποκτήσει δικές της μετοχές. Όταν:

- Υπάρχει έγκριση της Γενικής Συνέλευσης.
- Σκοπός της απόκτησης των μετοχών είναι η μείωση του Μετοχικού Κεφαλαίου. Στην περίπτωση αυτή όμως οι μετοχές πρέπει να ακυρωθούν αμέσως.
- Οι μετοχές προέρχονται από καθολική διαδοχή (όπου κληρονόμος είναι η Ανώνυμη Εταιρία).
- Οι μετοχές προέρχονται από χαριστική αιτία.
- Οι μετοχές είναι προϊόν αναγκαστικής εκτέλεσης της εταιρίας κατά τρίτου.
- Οι μετοχές πρόκειται να διανεμηθούν στο προσωπικό της εταιρίας.

Οι μετοχές που ανήκουν στην ίδια την εταιρία δεν υπολογίζονται για να σχηματιστεί απαρτία στη Γενική Συνέλευση και αντίστοιχα, δεν έχουν ούτε δικαίωμα ψήφου.

¹⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 8β §7 του νόμου 2190/1920 : « Η μεταβίβαση μετοχών που έχουν εκδοθεί σε άυλη μορφή γίνεται με σχετική καταχώριση στο μητρώο όπου τηρούνται οι κινητές αξίες, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες σχετικές διατάξεις. Προκειμένου περί ονομαστικών μετοχών, ο εγγεγραμμένος στο μητρώο των κινητών αξιών θεωρείται έναντι της εκδότριας εταιρίας, ως μέτοχος. »

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

1. Αναστασόπουλος Γεράσιμος (2009), “Εταιρίες”, (6^η έκδοση), Αθήνα
2. Αναστασόπουλος Γεράσιμος (2008), “Επιτομή Εμπορικού Δικαίου”, (3^η έκδοση), Αθήνα
3. Βελέντζας Ε. Γιάννης (2008), “ Ανώνυμη Εταιρία (Απλή & Εισηγμένη) ”, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις: Ius
4. Δημήτρακα Γ. Αθανασίου (2007), “ Κωδικοποίηση νόμου 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιριών ” , Αθήνα, Εκδόσεις: Αθ. Σταμούλης
5. Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδης (2008), “ Ανώνυμες Εταιρίες ”, Αθήνα, Εκδόσεις: ΠΑΜΙΣΟΣ
6. Πουλάκου – Ευθυμιάτου Αντωνία (2008), “ Επιτομή Εμπορικού Δικαίου ” , (5^η έκδοση), Αθήνα, Εκδόσεις: Αντ. Ν. Σακκουλά
7. Ρόκας Κ. Νικ. (1996), “ Εμπορικές Εταιρίες ”, Αθήνα, Εκδόσεις: Αντ. Ν. Σακκουλά

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:

1. Νόμος 3604/2007 : Αναμόρφωση και τροποποίηση του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920 « περί ανωνύμων εταιριών » και άλλες διατάξεις.
2. “ Τι σημαίνουν οι νέες ρυθμίσεις για τον επιχειρηματικό κόσμο ”
Εισηγήτρια: Μ.Κ. Βασταρούχα, Δικηγόρος – συνεργάτης ΝΟΜΟΣ ΔικΕθ
3. Νόμος 2190/1920 : Κώδικας Ανωνύμων Εταιριών
4. Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών : ΔΣΑ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ